

İsrailoğulları – İbraniler Özellikleri Hakkında Maddeler Halinde Bilgi

- Hz. Musa'ya (a.s) inandıkları için Musevi diye anılırlar.
- **İsrail ve Yahudi adlı iki devlet kurmuşlardır.**
- Tanrıları Yahova, dini kitapları Tevrat'tır.
- **İlk Çağ medeniyetlerinden** ilk tek tanrılı dinine sahiptirler.
- Mescid-i Aksa (Hz. Süleyman'ın tapınağı) en önemli eserleridir.
- İlk önce **Babiller** ve **Asurlular**, MS 70'lerde **Romalılar** tarafından yurtlarından sürülmüşlerdir.

MÖ XI. yüzyılda, Mısır ve Asurların gerileme döneminde iken daha önce Mısırların Kenan olarak adlandırdıkları bölgede İsrail Krallığı ortaya çıkmıştır. Krallığın ortaya çıkış süreci tartışmalıdır. Ancak ilk Kral Saul'un ardından tahta geçen Hz. Davut (MÖ 1000-970), Kudüs'ü fethederek kenti başkent ilan etmiş, merkezî bir ordu meydana getirerek İbrani kabilelerin ve liderlerinin gücünü kırmıştır. "On Emir"'i içerdiğine inanılan tabletleri de Kudüs'e getirtmiş ve böylece yeni başkentini dinî merkez olmasını da sağlamıştır. Oğlu Hz. Süleyman (MÖ 970-930) özellikle de krallığın konumundan faydalanarak ticari aktiviteleri geliştirmiş ve İlk Mabet'i Fenikeli ustaların katkısıyla inşa etmiştir.

Hz. Süleyman'ın ölümünün ardından krallık ikiye ayrılmıştır: Kuzeyde Samaria merkezli Yehuda ve güneyde Kudüs merkezli İsrail. Kuzeydeki krallık, MÖ 722 yılında Asurlular tarafından yıkılmış ve krallığın sakinleri Kuzey Mezopotamya'ya sürülmüştür. Güneydeki krallık da MÖ 587 yılında Babil Kralı Nabuchednezzar tarafından yıkılmıştır. Nabuchednezzar, Kudüs'ü kuşatıp ele geçirdikten sonra Hz. Süleyman'ın inşa ettiği mabedi yıkmış ve krallığın önde gelenlerini Babil'e sürmüştür.

Perslerin Kralı Kyros, MÖ 539 yılında Babil'i fethettiğinde, İbranilerin ülkelerine dönmelerine izin vermiş ve **İbraniler** MÖ 530 yılında Kyros'un desteğiyle İkinci Mabet'i inşa etmişlerdir. Bölge Pers hâkimiyeti altında görece olarak rahat yaşamıştır. Büyük İskender'in Pers İmparatorluğu'nu fethetmesinin ardından, bölge İskender İmparatorluğu'na, daha sonra sırasıyla Ptolemaios Krallığı'na ve Seleukos Krallığı'na dâhil olmuştur.

Yahudiler, Seleukos Kralı IV. Antiokhos'un Yunan yaşam tarzını empoze etmeye çalışması üzerine Seleukoslara isyan etmişlerdir (MÖ 167-160). Bölge daha sonra Roma sınırlarına Iudaea eyaleti olarak dâhil olmuştur. Yahudiler, Nero Dönemi'nde Romalılara isyan etmiş ve isyan birkaç yıl sonra Vespasianus'un oğlu Titus tarafından kanlı bir şekilde bastırılmıştır.

Bu süreç içerisinde, MS 70 yılında Kudüs ve ikinci Mabet yağmalanarak yakılmıştır. Yahudiler daha sonra, Hadrianus Dönemi'nde MS 135 yılında tekrar Romalılara isyan etmiş bu isyan da kanlı bir şekilde bastırıldıktan sonra Yahudiler sürgün edilmişlerdir. Hadrianus, eyaletin Iudaea olan adını da Syria Palaestina olarak değiştirmiştir.

İbrani Medeniyeti Hakkında Kısaca Özet Bilgi

Sami kökenli olan İbraniler uzun süre göçebe yaşam sürdürdükten sonra Mısır ve Filistin bölgesine yerleşmişlerdir. Hz. Davut zamanında Kudüs şehrini kurmuşlar ve başkent Kudüs olmak üzere krallıklarını ilan etmişlerdir. Hz. Süleyman'dan sonra ikiye bölünen İbraniler, İsrail ve Yuda (Yahudi) devletlerini kurmuşlardır. Asurlular, İsrail Devleti'ne, Babiller ise Yahudi Devleti'ne son vererek Yahudileri bölgeden sürmüşler ve Mescid-i Aksa'yı yıkmışlardır. İbraniler Pers, Makedon ve Romalıların hâkimiyetlerinde yaşamışlardır. Romalılar, İbranileri dünyanın değişik bölgelerine sürgün etmişlerdir. **İlk Çağ uygarlıkları** içerisinde tek tanrılı inanca sahip olan tek millet İbranilerdir. Dinleri Musevilik, kitapları ise Tevrat'tır. "On Emir" olarak bilinen ilahi kökenli hukuk kurallarını uygulamışlardır. □ İbraniler Museviliği sadece kendilerine ait bir din olarak kabul etmişler ve doğuştan bu dine mensup olunacağı fikrini benimsemişlerdir. Musevilik inancı sayesinde İbraniler millî benliklerini kaybetmemişler, millet bilincine sahip olmuşlardır. Musevilik dininin sadece İbranilere ait olduğu inancı, bu dinin yayılmasını önlemiş ve Yahudilerin milli benliklerini korumalarında etkili olmuştur. Yahudilik kan yoluyla aktarılan dindir. Şayet anne Yahudiye çocuk da Yahudi olur.